

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

10633 *Reial Decret Llei 11/2015, de 2 d'octubre, per a regular les comissions per la retirada d'efectiu en els caixers automàtics.*

I

L'adequat funcionament dels serveis de pagament és essencial per al desenvolupament fluid de les transaccions comercials i financeres.

En aquest sentit, el règim jurídic dels sistemes de pagaments té per objecte establir drets i obligacions per a prestadors i usuaris de serveis de pagament, a fi que els dits serveis siguin prestats en condicions de competència, transparència i confiança entre les parts.

La Llei 16/2009, de 13 de novembre, de Serveis de Pagament, enumera aquests serveis en l'article 1.2, i un d'aquests és: «els serveis que permeten la retirada d'efectiu d'un compte de pagament i totes les operacions necessàries per a la gestió del compte de pagament». Precisament, una modalitat de prestació d'aquest servei és la retirada d'efectiu en la xarxa de caixers automàtics. Per mitjà d'aquesta xarxa, les entitats de crèdit posen a disposició dels seus clients un canal a través del qual presten diversos serveis bancaris, el més habitual dels quals és la retirada d'efectiu. De fet, la retirada d'efectiu representa el 74 per cent del total d'operacions realitzades amb caixers.

El sistema bancari espanyol es caracteritza per la gran capil·laritat de la seua xarxa de caixers a Espanya. Segons dades de juny de 2015, hi ha 50.479 caixers, la qual cosa suposa 1,09 caixers per cada mil habitants, xifra molt superior a la d'altres països del nostre entorn.

En els últims mesos s'ha produït un canvi en el sistema habitual de cobrament de comissions per la retirada d'efectiu en caixers automàtics, motivat per decisions de política comercial d'algunes entitats. En efecte, els clients que anteriorment havien d'abonar una comissió a l'entitat emissora de la seua targeta, ara han d'abonar en algunes ocasions, a més de la dita comissió, una altra d'addicional a l'entitat propietària del caixer.

La necessitat de mantindre la confiança i la seua influència en el desenvolupament del tràfic comercial, en un context de recuperació econòmica on el consum intern es configura com un dels puntals d'aquesta recuperació, exigeix abordar amb caràcter d'urgència una regulació del model de cobrament de comissions per la retirada d'efectiu que trasllade als ciutadans certesa, garantisca el principi de seguretat jurídica, i complete i aclarisca la regulació vigent de protecció al client d'entitats de crèdit.

II

Per mitjà de la modificació de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, de Serveis de Pagament, iniciada per aquest reial decret llei, s'estableix un nou model de cobrament de comissions per a la retirada d'efectiu de caixers automàtics que, en tot cas, evitarà el cobrament d'una doble comissió al ciutadà, i reduirà en definitiva el cost per a l'usuari d'aquest servei.

Aquest model s'aplica exclusivament a comissions per retirada d'efectiu en si mateixa considerada, a crèdit i debit, i no afecta altres comissions vinculades als serveis de crèdit.

Amb aquesta nova regulació l'entitat propietària del caixer no podrà exigir cap comissió a l'usuari del servei ni fer repercutir despeses sobre aquest, però sí que podrà exigir-la a l'entitat emissora de la targeta. Les entitats podran arribar a acords per a fixar l'import d'aquesta comissió. En absència d'acords, les entitats propietàries dels caixers automàtics determinaran de manera no discriminatòria entre entitats quina comissió cobraran per defecte a les entitats emissores de les targetes. A més, en els supòsits de retirada d'efectiu

a dèbit, les entitats emissores de la targeta únicament podran fer repercutir sobre el seu client, totalment o parcialment, la comissió satisfeta a l'entitat propietària del caixer, amb la qual cosa es limita l'import que es pot fer repercutir sobre l'usuari del servei.

Aquest règim jurídic es complementa amb determinades mesures dirigides a reforçar la transparència i informació a l'usuari, i la vigilància i el control de l'aplicació de la nova regulació. En particular, les entitats hauran d'informar el Banc d'Espanya de les comissions que per la retirada d'efectiu es cobraran entre entitats de crèdit i informaran, igualment, l'usuari del servei en el moment de la retirada d'efectiu de la comissió que es podria fer repercutir sobre aquest.

El nou model entra en vigor l'endemà de la publicació d'aquest reial decret llei en el «Boletín Oficial del Estado», encara que s'estableix un termini mínim perquè les entitats puguen adaptar els seus sistemes de pagament a les modificacions introduïdes per aquesta norma.

III

La part final d'aquest reial decret llei consta d'una disposició addicional, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

La disposició addicional única encomana a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència l'elaboració d'un informe anual sobre els acords i decisions adoptades en matèria de comissions.

La disposició transitòria única regula el règim d'adaptació de les entitats de crèdit.

En la disposició derogatòria única s'ordena la derogació de totes les disposicions que del mateix rang o d'un rang inferior s'oposen al que disposa aquest reial decret llei.

Finalment, les disposicions primera a tercera regulen, respectivament, els títols competencials en virtut dels quals s'adopta el reial decret llei, l'habilitació al Banc d'Espanya per al desplegament de la disposició addicional segona de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, i la seua entrada en vigor.

IV

En el context assenyalat en l'apartat II d'aquesta exposició de motius, és de capital importància garantir sense dilació la reforma del model de comissions de la retirada en efectiu a través de caixers automàtics.

En efecte, en els últims mesos el model tradicional que funcionava a través d'acords multilaterals en el si de xarxes de caixers s'ha vist alterat. Davant del model anterior en el qual el client pagava a l'emissor una comissió per retirada d'efectiu, ara, en alguns casos, ha de retribuir el propietari del caixer i la seua entitat emissora. Això suposa, en definitiva, un increment de les comissions suportades pels clients bancaris per aquest concepte que en algun cas és superior al 100 per cent. Si bé el client té l'opció de triar entre aquells caixers que no cobren comissió i per tant de minorar o eliminar l'impacte, si es consagra aquest nou model, aquesta opció serà cada vegada més difícil d'exercir. Això repercutirà més significativament sobre els clients que operen en localitats xicotetes amb menor nombre de caixers, els d'entitats amb un àmbit d'actuació limitat a una regió o els de banca per Internet. L'impacte d'aquesta qüestió és especialment rellevant tenint en compte que es realitzen quasi 18.000 retirades d'efectiu per caixer en un any.

Per tot això, en les mesures que s'adopten en el present reial decret llei concorren les circumstàncies d'extraordinària i urgent necessitat que exigeix l'article 86 de la Constitució Espanyola com a motiu habilitant per a recórrer a aquesta figura normativa.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització continguda en l'article 86 de la Constitució, a proposta del ministre d'Economia i Competitivitat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la seua reunió del dia 2 d'octubre de 2015,

DISPOSE:

Article únic. *Modificació de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, de serveis de pagament.*

La disposició addicional de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, passa a configurar-se com a disposició addicional primera i s'hi afeg una disposició addicional segona, amb la redacció següent:

«Disposició addicional segona. *Retirada d'efectiu en caixers automàtics.*

1. En cas de retirada d'efectiu amb targeta o altres instruments de pagament, l'entitat titular d'un caixer automàtic no podrà exigir cap quantitat als clients d'entitats distintes autoritzades a Espanya o de sucursals d'entitats de crèdit estrangeres que operen a Espanya, sense perjudici de la comissió que pugui exigir a l'entitat emissora de la targeta o instrument de pagament.

2. Abans que es procedisca a la retirada d'efectiu a dèbit pel titular de la targeta o instrument de pagament i a fi de demanar el seu consentiment exprés, l'entitat titular del caixer haurà d'informar-lo de la comissió que per la dita retirada ha de cobrar-se a l'entitat emissora de la targeta o instrument de pagament, així com de la possibilitat que la dita comissió siga feta repercutir sobre aquest per aquesta última totalment o parcialment.

En cas de retirada d'efectiu a crèdit, la informació anterior haurà d'incloure, així mateix, l'import màxim addicional que li podrà aplicar l'entitat emissora d'acord amb el que disposa l'apartat 5.

3. El consentiment del titular de la targeta o instrument de pagament obligarà l'entitat emissora al pagament de la comissió exigida pel titular del caixer, sempre que el primer dispose de saldo suficient per a atendre la retirada d'efectiu i la quantitat que l'entitat emissora pugui fer repercutir sobre aquell d'acord amb l'apartat 5.

4. La comissió a satisfer per l'entitat emissora a l'entitat titular del caixer podrà ser objecte d'acord entre les dos.

A falta d'acord, la comissió que determine el titular del caixer respecte a l'entitat emissora de la targeta serà la mateixa en tot el territori nacional i no serà discriminatòria, i no podrà haver-hi diferències per a prestacions equivalents; així mateix, la comissió no podrà distingir en funció dels clients de l'entitat emissora i només podrà revisar-se anualment.

Els acords i les decisions que s'adopten a l'empara d'aquest apartat hauran de ser en tot cas acords amb la normativa de defensa de la competència.

5. Per la retirada d'efectiu a dèbit en caixers automàtics d'altres entitats, l'entitat emissora de la targeta o instrument de pagament no podrà fer repercutir sobre el seu client una quantitat superior a la comissió cobrada per l'entitat titular del caixer a la mateixa entitat emissora, ni aplicar-li cap quantitat addicional per qualsevol altre concepte. Dins del límit anterior, la quantitat a fer repercutir serà la que lliurement es fixe en el contracte entre l'entitat emissora i el seu client.

El que disposa el paràgraf anterior no serà aplicable en les retirades d'efectiu a crèdit, en les quals l'entitat emissora de la targeta o instrument de pagament podrà aplicar al client un import addicional per aquest concepte. En tot cas, el dit import no podrà ser superior a l'import que aplique al client per la retirada d'efectiu a crèdit en els seus caixers.

6. Les entitats titulars dels caixers o emissores de les targetes o instruments de pagament hauran d'informar el Banc d'Espanya de les comissions per la retirada d'efectiu a què es refereix l'apartat 4. La informació anterior se subministrarà en la forma i el contingut i periodicitat que determine el Banc d'Espanya.

7. Tindran consideració de normes d'ordenació i disciplina les disposicions anteriors. El seu incompliment serà considerat infracció greu, llevat que tinga caràcter ocasional o aïllat, i en aquest cas serà sancionat com a infracció lleu, tot

això d'acord amb el que preveu la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.»

Disposició addicional única. *Informe de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència sobre els acords en matèria de comissions.*

Anualment, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència remetrà un informe al Ministeri d'Economia i Competitivitat sobre els acords o decisions de les entitats de crèdit per a la determinació i l'aplicació de la comissió per la retirada d'efectiu amb targeta o altres instruments de pagament a què es refereix la disposició addicional segona de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, de Serveis de Pagament, en la redacció que en fa aquest reial decret llei. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà sol·licitar tota la informació que considere pertinent per al compliment d'aquest mandat.

El primer informe es remetrà al Ministeri d'Economia i Competitivitat abans de la conclusió del primer semestre de 2016.

Disposició transitòria única. *Règim d'adaptació de les entitats de crèdit.*

Les entitats de crèdit hauran d'adaptar-se a les previsions contingudes en els apartats 2 a 4 de la disposició addicional segona de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, abans de l'1 de gener de 2016. No obstant això, les comissions derivades dels acords adoptats per les entitats conforme a l'apartat 4 seran comunicades al Banc d'Espanya, d'acord amb el que preveuen l'apartat 6 de l'esmentada disposició i la disposició final segona d'aquest reial decret llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les normes que del mateix rang o d'un rang inferior s'oposen al que disposa el present reial decret llei.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest reial decret llei es dicta a l'empara del que disposen els articles 149.1.6.a, 11.a i 13.a de la Constitució que atribueixen a l'Estat les competències sobre legislació mercantil, bases de l'ordenació del crèdit i la banca i bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final segona. *Habilitació normativa.*

S'habilita el Banc d'Espanya per a desplegar el que preveu l'apartat 6 de la disposició addicional segona de la Llei 16/2009, de 13 de novembre, en el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquest reial decret llei.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest reial decret llei entrarà en vigor el dia de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Madrid, 2 d'octubre de 2015.

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY